EU, posebno, eurozona od početka globalne krize ima grdnih problema. Manje razvijene članice posustaju. Kriza je pokazala da je EU projekt za dobra vremena. Euro je projekt za jako dobra vremena. Nova članica – Hrvatska – ma kako nebitna bila bar će privremeno umiriti euroskeptike koji ogorčeno protestiraju jer se, opravdano, boje nadolazećeg siromaštva. Eppur si muove reći će politički čelnici EU. Hrvatska, s druge strane, bez jasne koncepcije i strategije, ulazak u EU odredila je kao cilj a ne sredstvo kojim će učinkovitije i brže doseći europsko blagostanje za svoje građane. Gotovo će sve stranke u predstojećim parlamentarnim izborima završetak pregovora prisvajati kao svoje postignuće. Stoga, završetak pregovora bi se mogao „uklopiti“ u onu poznatu političku krilaticu – „teći će med i mlijeko“ ili „svaki prema mogućnostima, a svakom prema potrebama“

Podaci o gospodarskim kretanjima u Europskoj uniji jasno pokazuju da neke zemlje uspijevaju više a neke manje. Gle čuda one uspješne su to bile i prije Europske unije, one neuspješne su također bile neuspješne i prije punopravnog članstva. Velika Britanija je rezervirana kao što to i priliči staroj dami koja još živi u prošlom vremenu kada je bila vodeća imperijalna zemlja. Ipak njezina rezerviranost je, po mome mišljenju, vrlo mudra, dakle, učinkovita. Da je tome tako dovoljno je podsjetiti da nije napustila svoj monetarni suverenitet. Gle čuda vrlo učinkovite zemlje kao što je Švicarska i Norveška nikako da shvate kako u Europskoj uniji „teće med i mlijeko“. Nevjerojatno kako se o tome šuti i, u pristojnom proeuropskom društvu, ne govori.

Mali i nerazvijeni igrači ušli su u Europsku uniju jer su dobijale značajne financijske potpore. Tako su Grčka i Portugal, pa i Španjolska dobile značajna sredstva. Tako je to bilo u vrijeme NATO-a i Varšavskog ugovora (pakta). Danas su pogodnosti za nove članice daleko manje. Već je prvo proširenje nakon pada Berlinskog zida pokazalo pravo stanje stvari. Tako su „stare“ članice i dalje zagovarale mobilnost kapitala, znanja i stavaranja jedinstvenog tržišta roba i usluga (jasno iz razvijenih u nerazvijene), dok se je onemogućila mobilnost radne snage (iz nerazvijenih u razvijene) kako bi se zaštitila radnička klasa razvijenih zemalja. Želja da se konačno izbjegne veliki brat koji je dominirao u, od Staljina, oslobođenim (čitaj: pokorenim) zemljama rezultirao je privaćanjem, bez pogovora, svih uvjeta. Sve se je odvijalo na idiličnim „krilima“ konzumerizma i vjere da će dojučeranje tzv. socijalističke zemlje preko noći postati ravnopravne dotadašnjim članicama Europske unije. One to na žalost nisu i neće postati bar u vrijeme sadašnje generacije, a možda ni poslije. Neka čitalac sam odredi ima li izneseno bilo kakve sličnosti sa današnjim stanjem u hrvatskoj politici.

Projekt Europske unije svoje izvorište ima u Svetom rimskom carstvu. Fukciniralo je formalno. Tek poslije Drugog svijetskog rata ujedinjena Europa dobija svoje obrise koji nisu konačni ili, bolje rečeno, oni su upitni. Ostaje i dalje pitanje da li je Europska unija sastavljena od nezavisnih država ili je to projekt koji će „transformirati“ nezavisne države u regije. Isuviše je rano da se na to pitanje dade konačni odgovor. Ono što je sasvim jasno jest da je Europska unija najbolji birokratski projekt koji je čovijek ikad konstruirao.

Iz navedenog bi se moglo zaključiti kako pripadam klubu euroskeptika. Međutim, moja razmišljanja samo pokušavaju podsjetiti na činjenice. Mogao sam a nisam ukazao na demografske probleme koje ima Europska unija, odnosno na problem useljenika koji će u narednom razdoblju dodatno eskalirati. Želim samo reći da Europska unija nije koncipriana kao

projekt uzajamnosti već kao projekt razvijenih zemalja da bi postale još razvijenije/učinkovitije. Ne treba zaboraviti da je snažni katalizator današnjoj Europskoj uniji bio upravo NATO. Naš ulazak u Europsku uniju je nužan ne zbog benefita koji ćemo dobiti ulaskom, već zbog kriterija koji ćemo morati prihvatiti kako bi bili punopravna članica, a iste nismo bili u stanju sami provesti. To ćemo „platiti“ smanjenjem broja stupnjeva slobode u vođenju proaktivne gospodarske politike. Drugim riječima, da bi postali demokratskiji i europskiji, manje „balkanski“, moramo se odreći ubrzanog razvoja. Ulaskom u Europsku uniju prihvaćamo „kriterije konvoja“ koji daje varljivu sigurost, ali ne stvara pretpostavke radikalne transformacije kakva je Hrvatskoj, po mome mišljenju, nužna.

Ne treba imati zabluda da će Europska unija tolerirati našu „kreativnost“ i da će subvencionrati našu nedovoljnu učinkovitost, ili, ako vam je dragi čitaoče draže, nisku društvenu, što uključuje i gospodarsku, produktivnost.

Dobro je da je Hrvatska završila sa pregovorima. Loše je što je to činila na formalan a ne sadržajni način. Možda su tekući problemi u eurozoni „sreća u nesreći“ pa ćemo djeliti „stabilizacijske“ sudbine Grčke i Portugala. Sigurno je da ulazak Hrvatske u Europsku uniju predstavlja jasnu poruku cjelokupnom zapadnom Balkanu kako se postaje članicom uređenog sustava. Drugim riječima, „odzvonilo“ je politici „snađi se druže“.

Na kraju, ovom prilikom pozivam vladajuće i oporbu da smireno razmotre šanse/ograničenja koje nam donsi Europska unija. Svakim nas je danom sve manje pa ovaj rastući dug postaje sve teže podnošljiv. Promjene, promjene su jedini smisleni izlaz i postojeće depresije ili kako kaže Galbraith krize u krizi.